

**Zavod za javno zdravlje
Ćuprija "Pomoravlje"
u Ćupriji
Centar za analizu, planiranje i organizaciju
zdravstvene zaštite**

**ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA
RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA
POMORAVSKOG OKRUGA
ZA 2023. GOD.**

Ćuprija, 2024.

UVOD

Na osnovu člana 187 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, („Službeni glasnik RS“, broj 25/19) a u skladu sa Pravilnikom o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite („Službeni glasnik RS“, broj 123/21) koji se primenjuje od 2022. godine, Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, u skladu sa svojom funkcijom, sačinio je Metodološko uputstvo za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite. Ovim Metodološkim uputstvom se određuje način prikupljanja, praćenja, izračunavanja i izveštavanja pokazatelja kvaliteta rada zdravstvenih ustanova.

Na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka za period I - XII 2023. godine, shodno Metodološkom uputstvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Čupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje Pomoravskog okruga.

Pokazatelji kvaliteta obuhvataju pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova kao i pokazatelje koji se odnose na rad komisije za unapređenje kvaliteta rada, vođenje liste čekanja, bezbednost pacijenata, zadovoljstvo korisnika uslugama zdravstvene službe i zadovoljstvo zaposlenih.

Kvalitet rada primarne zdravstvene zaštite je prikazan kroz izveštaje o pokazateljima kvaliteta šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Čuprija), a sekundarne zdravstvene zaštite kroz izveštaje opštih bolnica Jagodine, Paraćina i Čuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

U službama primarne zdravstvene zaštite u kojima zdravstvenu delatnost obavljaju izabrani lekari, odnosno službe za zdravstvenu zaštitu žena, dece i odraslog stanovništva, pokazatelja kvaliteta su dosta izmenjeni novim Pravilnikom tako da nisu svi uporedivi sa prethodnim godinama

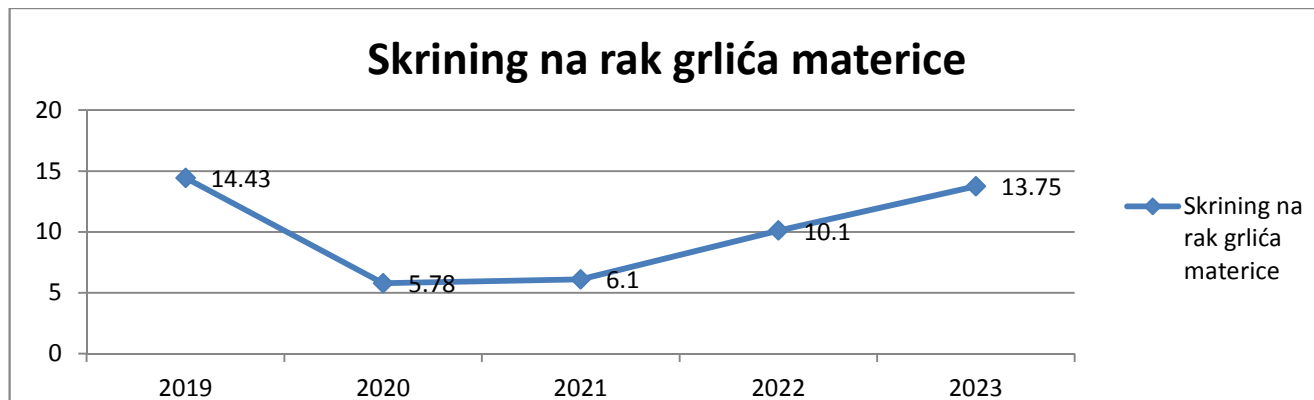
Tabela br.1 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu žena

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2023	Okrug 2022
1	Procenat korisnica od 25 do 64 godine starosti obuhvaćenih skriningom radi ranog otkrivanja raka grlića materice	23,02	3,32	18,73	14,84	10,86	11,28	13,75	10,13
2	Procenat korisnica od 50 do 69 godina starosti obuhvaćenih skriningom radi ranog otkrivanja raka dojke (mamografija)	45,70	2,65	12,23	12,00	2,19	16,18	15,16	1,82
3	Procenat trudnica kod kojih je urađen preventivni pregled za rano otkrivanje gestacijskog dijabetesa	3,20	4,69	76,19	80,00	61,35	24,44	41,65	36,04
4	Procenat trudnica kod kojih je urađen preventivni pregled za rano otkrivanje EPH gestoze	3,20	3,76	66,70	88,30	46,70	20,00	38,11	35,30
5	Procenat korisnica od 15 do 49 godina kojima je urađen preventivni pregled i dat savet u vezi sa planiranjem porodice	6,09	3,11	25,80	10,95	13,62	9,39	11,50	6,38

Među specifičnim pokazateljima kvaliteta rada službe za zdravstvenu zaštitu žena koji se mogu uporediti sa prethodnom godinom je procenat korisnica određene dobi koje su obuhvaćene mamografijom i ciljanim pregledom na karcinom grlića materice. Procenat obuhvaćenih žena ovim pregledima je 15,16%

kod mamografije što je znatno više nego prethodne godine (1,28 prethodne godine), dok je obuhvat ciljanim pregledom na karcinom grlića 13,75% nešto više nego prethodne godine kad je bio 10,13%. Generalno obuhvat svim preventivnim uslugama je primetno veći u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 1. Procenat korisnica od 25 do 64 godina starosti obuhvaćenih ciljanim pregledom radi ranog otkrivanja raka grlića materice u periodu od 2019. do 2023.

Posmatrajući petogodišnji period primećujemo da je obuhvat žena ovim skriningom imao znatni pad u godinama korone da bi u 2023. godini zabeležen porast i vrednost približna periodu pre korone. U suštini obuhvat je još uvek nedovoljan i ispod preporučenog minimuma od 20%.

Tabela br.2 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2023	Okrug 2022
1	Procenat isključivo dojene odojčadi sa navršena tri meseca	51,25	45,00	62,50	59,17	47,7	28,60	49,03	50,13
2	Obuhvat dece u 15. godini života kompletnom imunizacijom	81,88	93,30	100,00	97,19	93,1	82,00	91,24	90,87
3	Procenat dece u trećoj godini života koja su vakcinisana u skladu sa pravilnikom kojim se uređuje imunizacija	81,77	88,04	93,90	99,30	86,4	96,00	90,90	90,12
4	Procenat dece sa navršениh 14 godina života bez deformiteta kičmenog stuba	69,94	78,90	91,90	89,10	81,1	96,00	84,49	86,94
5	Procenat dece u sedmoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) iznad 97. percentila za odgovarajući uzrast i pol	9,05	0,00	2,10	0,00	8,11	0,00	3,21	8,29
6	Procenat dece u sedmoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) ispod 3. percentila za odgovarajući uzrast i pol	2,86	0,00	1,40	0,00	3,24	0,00	1,25	8,29
7	Procenat dece u dvanaestoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) iznad 97. percentila za odgovarajući uzrast i pol	3,81	0,00	3,42	0,00	3,04	6,90	2,86	22,37
8	Procenat dece u 12. godini sa indeksom telesne mase (ITM) ispod 3. percentila za odgovarajući uzrast i pol	3,52	0,00	1,37	0,00	1,3	0,00	1,03	1,93

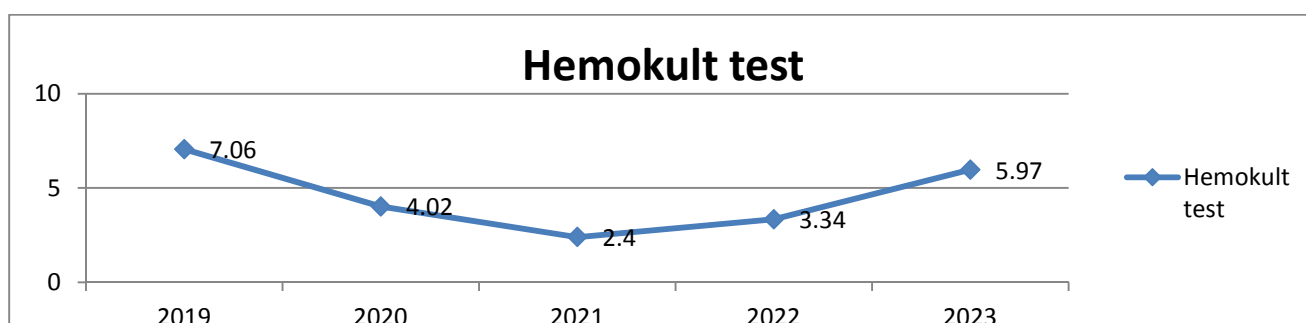
U službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine evidentirano je 49% isključivo dojene dece sa navršena 3 meseca kao i prethodne godine a obaveznom imunizacijom je obuhvaćeno 91% dece u 3. i 15. godini što je takođe na nivou prethodne godine a to važi i za % dece bez deformiteta kičme. Što se tiče % dece sa indeksom telesne mase ispod 3percentila i iznad 97 percentila, on je znatno mawi nego prethodne godine ali se ovi podaci se moraju uzeti sa rezervom jer je evidencija ovih pokazatelja po domovima zdravlja raznolika i uglavnom neadekvatna, a DZ Čuprija i DZ Svilajnac nemaju ovu evidenciju uopšte.

Tabela br.3 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu odraslih

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZRekovac	Okrug 2023.	Okrug 2022.
1	Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa	11,92	10,30	15,30	25,90	19,40	14,80	16,27	19,32
2	Procenat obolelih od povišenog krvnog pritiska (I10-I15) kod kojih je na poslednjem kontrolnom pregledu vrednost krvnog pritiska bila niža od 140/90 mmHg	63,10	73,60	67,40	48,20	90,15	90,70	72,19	65,31
3	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kojima je urađen godišnji pregled očnog dna	15,90	3,63	0,00	4,80	9,90	5,40	6,61	20,62
4	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je bar jednom određena vrednost glikoziliranog hemoglobina (HbA1c)	23,15	55,04	32,14	28,95	9,00	22,40	28,45	43,41
5	Procenat registrovanih korisnika od navršanih 50 godina do navršanih 74 godine obuhvaćenih skriningom na karcinom debelog creva	2,72	6,35	7,14	5,60	7,23	6,80	5,97	3,34
6	Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 18 godina kojima je procenjen rizik za depresiju	4,44	2,32	2,20	12,43	4,25	6,70	5,39	2,66
7	Procenat registrovanih korisnika muškog pola od navršanih 35 godina i ženskog pola od navršanih 45 godina do navršanih 69 godina obuhvaćenih skriningom kardiovaskularnog rizika	3,54	1,22	4,57	17,20	5,59	8,90	6,84	12,79
8	Procenat registrovanih korisnika sa navršanih 45 godina kod kojih je u prethodnih 12 meseci procenjen rizik za tip 2 dijabetesa	14,12	11,55	8,90	5,60	2,54	1,80	7,42	8,07
9	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je u prethodnih 12 meseci određena vrednost LDL holesterola	84,90	45,80	36,20	8,40	27,60	43,70	41,10	35,44
10	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je u prethodnih 12 meseci urađen pregled stopala	16,20	1,36	4,20	12,00	11,30	7,90	8,83	6,93
11	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa pozitivnim pušačkim statusom	36,60	5,12	15,50	43,60	17,20	14,90	22,15	25,35
12	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa predgojaznim i gojaznim stanjem	28	2,91	5,5	36,6	15,1	1,09	14,87	12,46
13	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa izmerenim povišenim krvnim pritiskom preko 140/90 mmHg	32,9	25,08	5,13	29,4	9,5	51,28	25,55	29,4

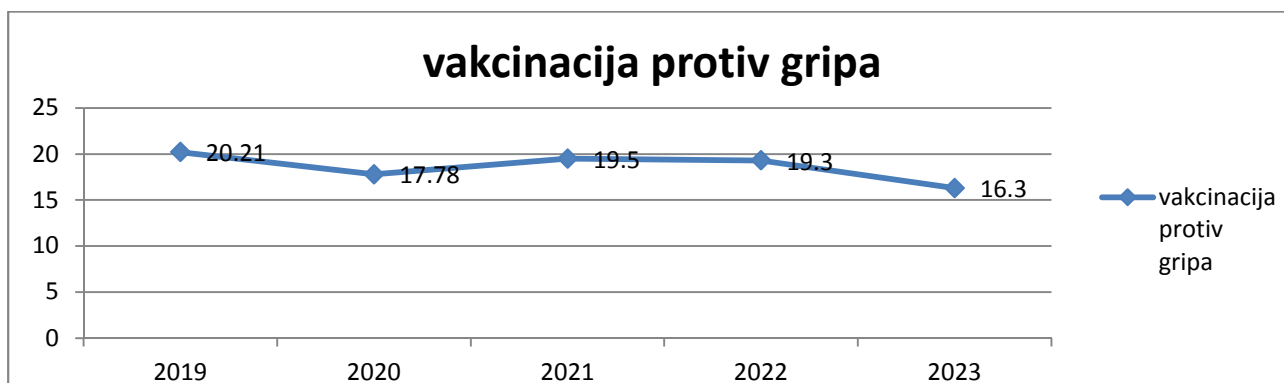
U Službi za zdravstvenu zaštitu odraslih od 13 pokazatelja kvaliteta 8 su novih. Vakcinacijom protiv sezonskog gripa obuhvaćeno je na teritoriji okruga 13,3% registrovanih korisnika preko 65. godina što je 3% manje od prethodne godine, svega oko 6% dijabetičara je poslato na pregled očnog što je za 14% manje nego prethodne godine, a kod 15% manje dijabetičara je određena vrednost glikoliziranog hemoglobina nego prethodne godine. Test na okultno krvarenje u stolici urađen je kod 6% registrovanih korisnika preko 50 godina što je 3% više nego prethodne godine. Oko 72% hipertoničara je pri poslednjem pregledu imalo tenziju ispod 140/90 što je nešto više od prethodne godine. Skining pregledi na depresiju, dijabet i KVB realizovani su u veoma niskom procentu i ispod preporučenih obuhvata. Pregled stopala odrađen je kod svega 8,8% dijabetičara a vrednost LDL holesterola kod 41%. Gojaznih osoba preko 35 godina starosti je 15% a pušača je 22%.

Grafikon 2. Procenat registrovanih korisnika starijih od 50 godina kojima je urađen test na krvavljenje u stolici (hemokult test)

Obuhvat korisnika ciljanim pregledom na rano otkrivanje carcinoma debelog creva se kretao u poslednjih 5 godina od 2%-7% što je nedovoljno i ispod preporučenog minimum koji je 20%.

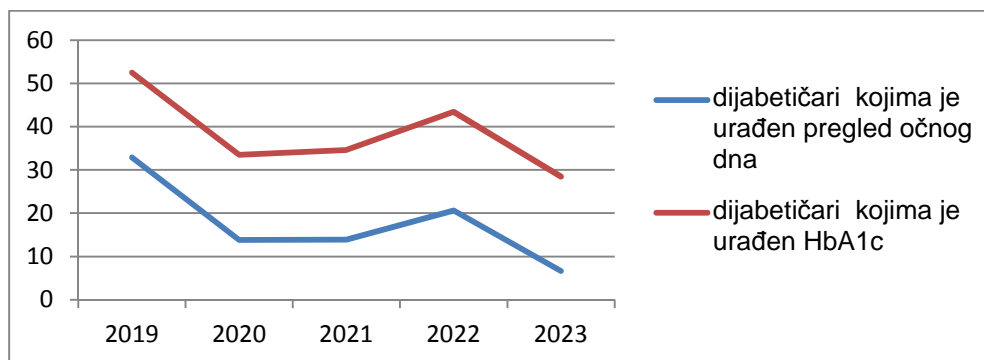
Grafikon 3. Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa

Obuhvat korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv gripa za posmatrani petogodišnji period ima trend blagog pada.

Pregled očnog dna kod dijabetičara kao i određivanje glikolizirajućeg hemoglobina pokazuje znatni pad čak i manji obuhvat nego u godinama korone 2020. i 2021.

Grafikon 4. Obuhvat dijabetičara pregledom očnog dna i određivanje HbA1c

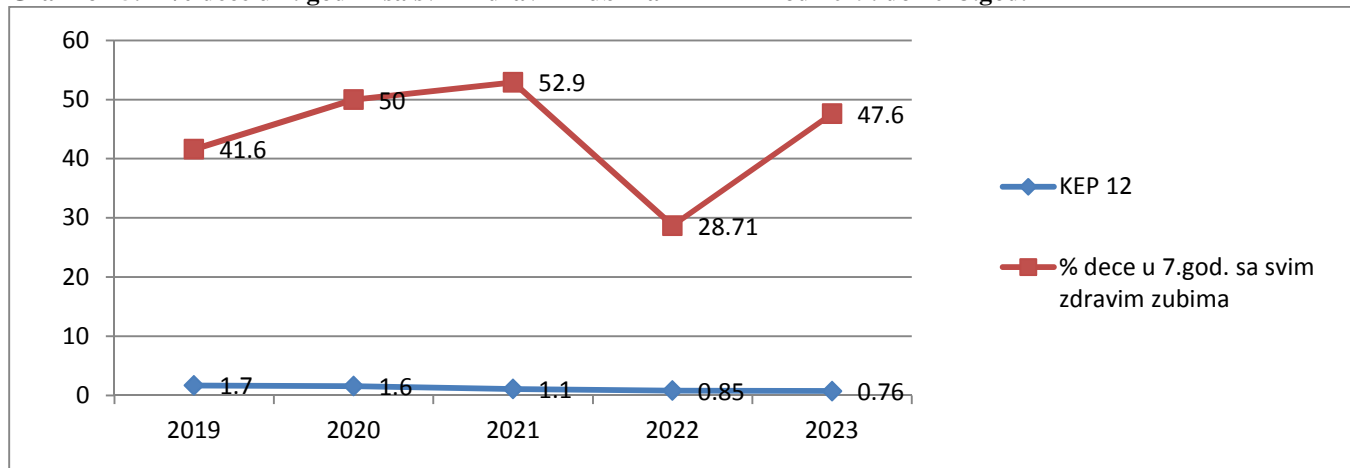
Stomatološka zdravstvena zaštita

Tabela br.4 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu dece i omladine

Dom zdravlja	% Dece u 7.g.sa svim zdravim zubima	% Dece u 7.g.obuhvaćena lokalnom aplikacijom fluorida	% Dece u 12.g.sa svim zdravim zubima	KEP-12	% Dece u 12.g.obuhvaćena lokalnom aplikacijom fluorida	Procenat dece sa navršenih 12 godina kojima je izvršen skrining pregled za otkrivanje ortodontskih anomalija	% dece sa navršenih 7 god. kojima je izvršeno zalivanje fisure najmanje jednog stalnog molara	Procenat trudnica obuhvaćenih preventivnim pregledom
Jagodina	71,43	33,18	84,60	0,40	52,08	78,70	27,8	6,9
Paracin	5,26	68,40	45,50	0,45	49,20	17,80	22,1	21,1
Svilajnac	20,40	84,80	27,20	1,60	89,90	97,60	16,5	15
Cuprija	82,14	100,00	84,60	0,16	100,00	77,60	100,00	20,7
Rekovac	80,9	100,00	61,70	0,91	100,00	41,18	33,30	33,3
Despotovac	25,90	91,90	24,40	1,04	23,80	60,30	71,4	39,05
Pomoravski okrug 2023.	47,67	79,71	54,67	0,76	69,16	62,20	45,18	22,68
Pomoravski okrug 2022.	28,71	78,12	28,05	0,85	54,07	73,19	52,59	12,98

Na osnovu prikazanih podataka može se zaključiti da većina pokazatelja pokazuju veće vrednosti u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 5. % dece u 7. godini sa svim zdravim zubima i KEP 12 od 2019. do 2023.god.

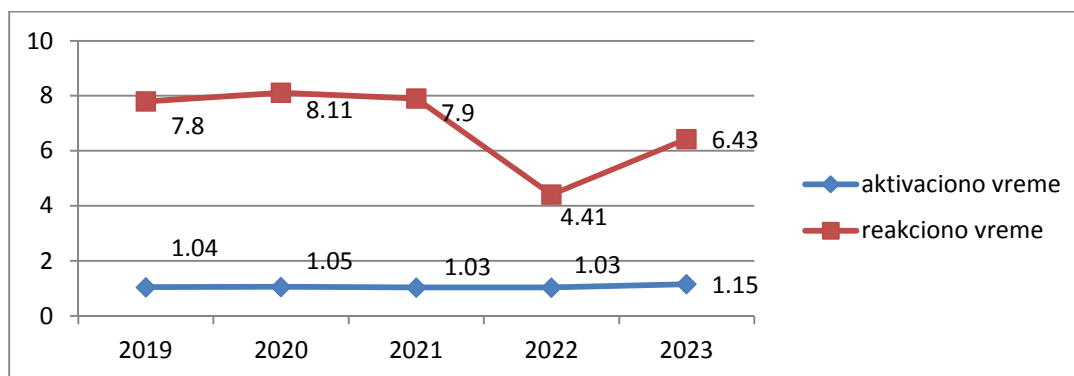
Posmatrajući petogodišnji period zapaža se da vrednost KEP-12 indeksa ima konstantni pad počev od 2019. godine. Procenat sedmogodišnjaka sa svim zdravim zubima imao je rastući trend do 2021. godine da bi u 2022. godini imao nagli pad i to pre svega u DZ Paraćin i DZ Svilajnac koji su prikazali ekstremno niske vrednosti ovog pokazatelja i postoji sumnja u njihovu validnost. U 2023. godini imamo opet znatni porast vrednosti osim u DZ Paraćin koji i dalje ima veoma malu vrednost ovog pokazatelja.

Dom zdravlja Despotovac ima najveći obuhvat trudnica preventivnim pregledom 20,8% , a najmanji Dom zdravlja Jagodina 6,9%. Prosek okruga je 22,7%, što je skoro duplo više nego prethodne godine .

Hitna pomoć

Indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama kod **reakcionog vremena** i kreću se od 3,2 do 12 minuta (prosek okruga je 6,43) što je nešto više u odnosu na prethodnu godinu. Vreme **prehospitalne intervencije** odnosno vreme zbrinjavanja pacijenta najviše varira po ustanovama i kreće se od 3,9 u Jagodini do 40 min u najudaljenijem domu zdravlja od bolnice, DZ Rekovac , a prosečna vrednost je 20,2 minuta što je duplo manje nego prethodne godine.

Grafikon 6. Pokazatelji kvaliteta koji se prate u Službi hitne medicinske pomoći od 2019. do 2023.god.

Procenat izvršenih **kardiopulmonalnih reanimacija** je 85,4% za nivo okruga, procenat uspešnih reanimacija kod srčanih zastoja bez prisustva ekipe je 8,3% . , a kod zastoja srca u prisustvu ekipe je 17,2% uspešnih reanimacija što je znatno manje nego prethodne godine.Procenat **samostalno rešenih slučajeva**

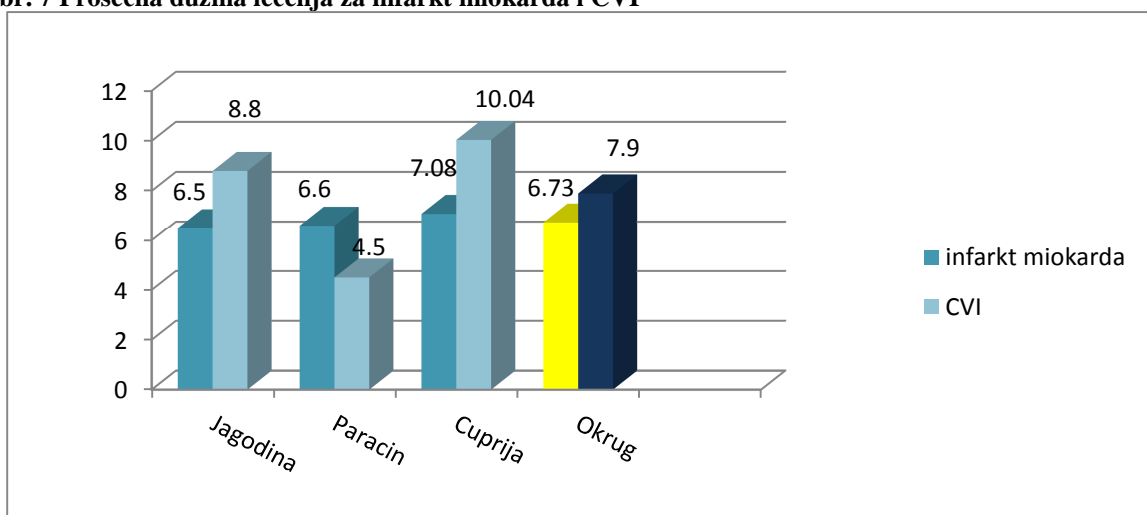
na terenu je 69,1%, u ambulanti 61,4%, dok procenat indikovanog medicinskog tretmana kod pacijenata sa **teškom traumom** je 99,2%. Procenat pacijenata sa AMU kojima je urađen osnovni terapijski tretman je 99,06%, procenat pacijenata sa AKS kojima je otvoren i.v. put i data adekvatna terapija je 83,05%, procenat transportovanih u najbližu ustanovu posle primenjenog osnovnog terapijskog tretmana je 100%, a procenat pacijenata kojima je pored ostalog započeta ili data i prehospitalna tromboliza je 95,4%.

II Sekundarna zdravstvena zaštita

U zdravstvenim ustanovama koje obavljaju stacionarnu zdravstvenu delatnost na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite se procenjuje na osnovu pokazatelja kvaliteta po granama medicine (internistička, hirurška i ginekologija sa akušerstvom)..

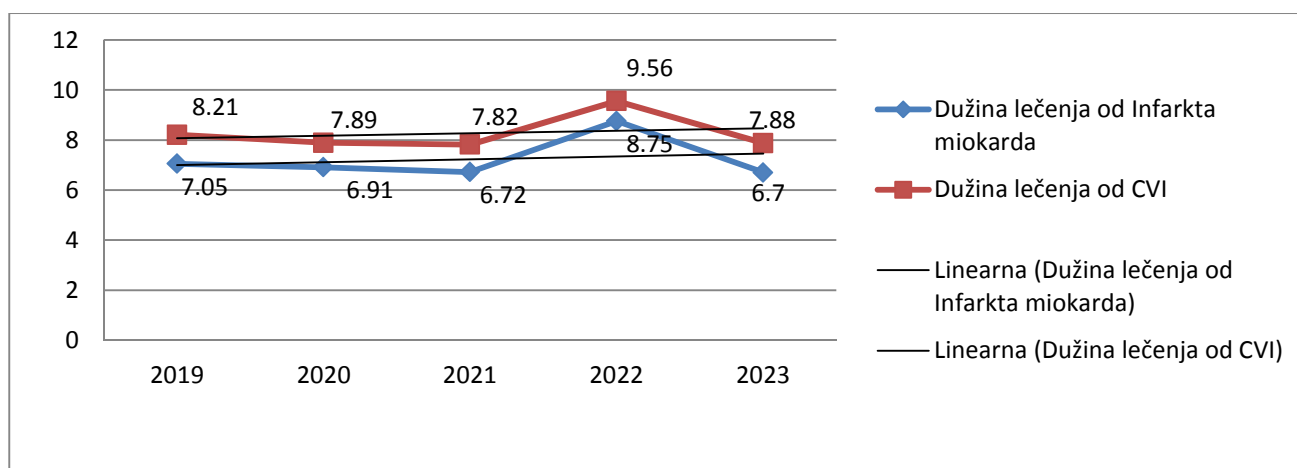
Za interne grane prate se pokazatelji kvaliteta vezane za lečenje infarkt miokarda i CVI, kao i za terapijske procedure kod onkoloških pacijenata

Grafikon br. 7 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI

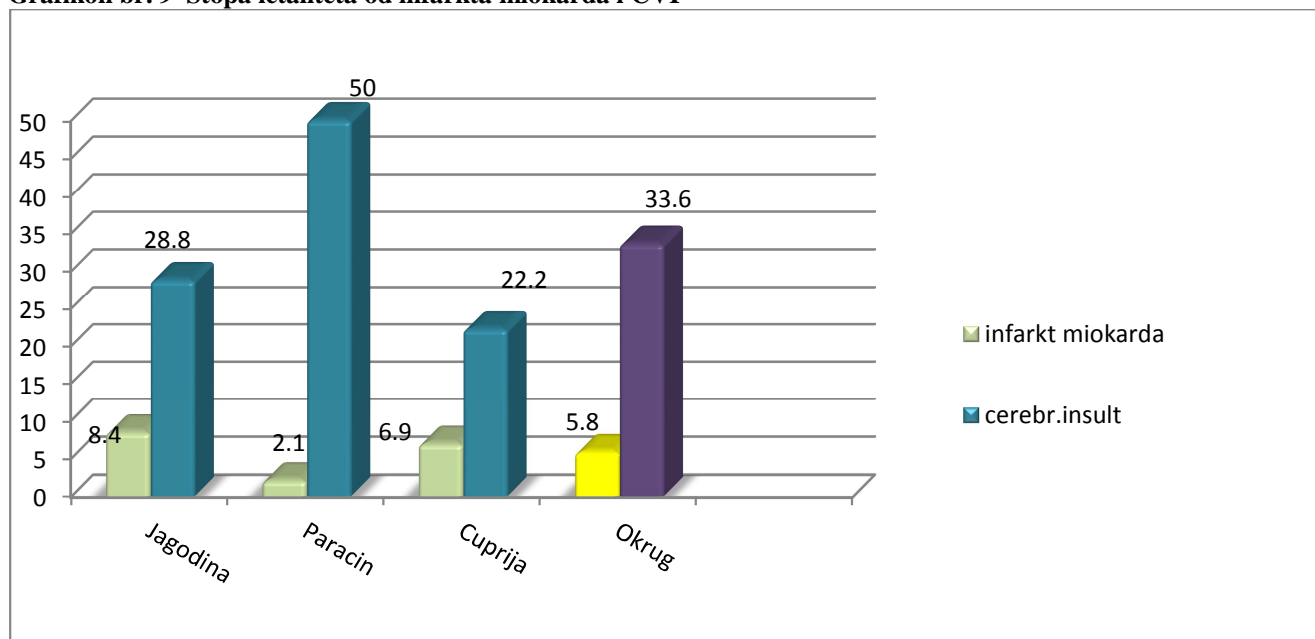

Prosečna dužina bolničkog lečenja za infarkt miokarda je na nivou okruga **6,7 dana**, a za **cerebrovaskularni insult iznosi 7,9 dana** što je u oba slučaja po 2 dana kraće nego prethodne godine kada je zabeležena najveća dužina lečenja u poslednjih 5 godina. .

Grafikon br.8 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI u periodu od 2019. godine do 2023. godine

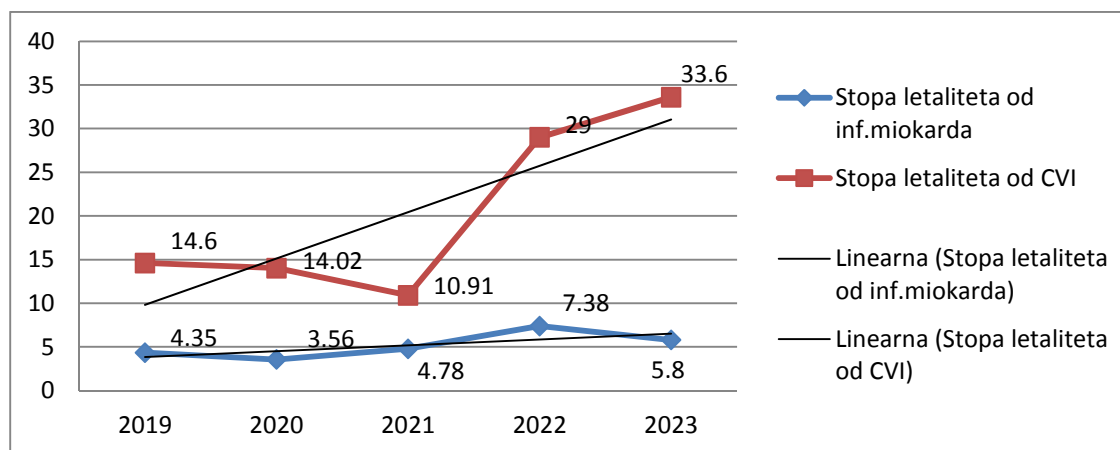

Grafikon br. 9 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI

Stopa letaliteta od infarkta miokarda je na nivou okruga 5,8 , a od cerebrovaskularnog insulta 33,6. Bolnica u Čupriji, koja kao regionalna bolnica ima najveći broj neuroloških postelja i kompletnu dijagnostiku, leći najsloženije slučajeve sa celog okruga. Bolnica u Paraćinu je imala samo 2 pacijenta sa ovom dijagnozom, jer nemaju odeljenje neurologije, od kojih je jedan egzistirao.

Grafikon br. 10 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI u periodu od 2019. godine do 2023. godine

Procenat ponovnih hospitalizacija pacijenata sa AIM i CVI u roku od 30 dana od otpusta iz bolnice sa istom dijagnozom je 0,5% kod AIM odnosno 0% kod CVI.

Pokazatelji kvaliteta rada u **hirurgiji** su :

- **Stopa letaliteta operisanih** pacijenata okruga je **1,06** što je na nivou prethodne godine.

- **Sepsu posle operacije** nije dobio ni jedan pacijent.
- **Stopa letaliteta pacijenta nakon preloma femura** je 9,54, a 57,3% pacijenata sa prelomom je operisano u roku od 48h i to u Čupriji i Jagodini, Paraćin nije radio ove operacije zbog kvara aparata.
- **Prosečna dužina hospitalizacije kod laparoskopske holecistektomije** je 2,5 dana, a zbog planirane ugradnje kuka 8,6 dana.
- **U okviru jednodnevne hirurgije** urađeno je 0,6% operacija ingvinalne hernije odnosno samo 1 pacijent u OB Jagodina, a katarakte nijedna.

Tabela br.5 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u hirurgiji

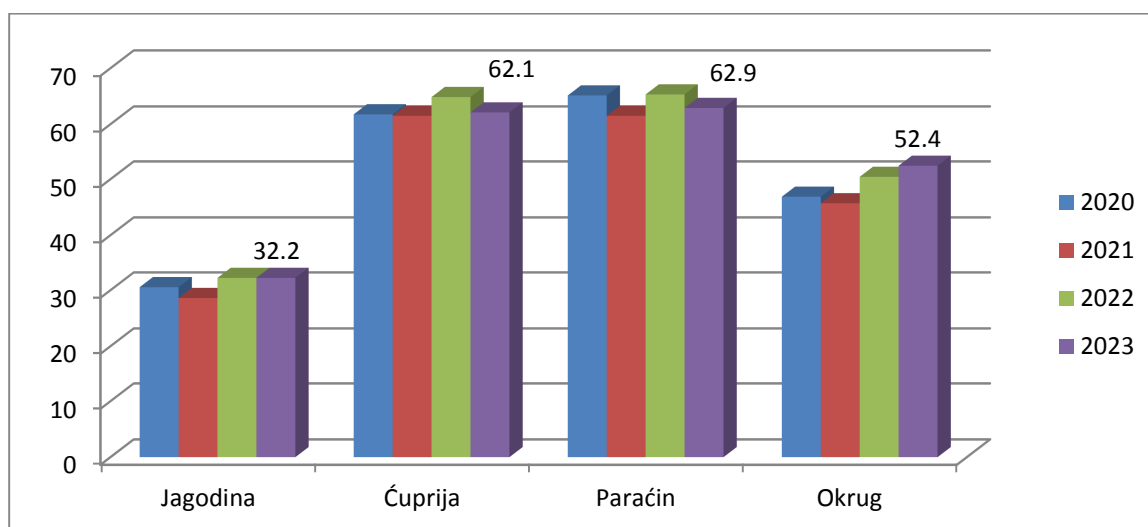
Zdravstvena ustanova	Stopa letaliteta operisanih pacijenata	%pacijenata koji su dobili sepsu posle operacije	Stopa letaliteta nakon preloma gornjeg okrajka femura	% ponovnih hospitalizacija pacijenata sa artroplastikom kuka u roku od 30 dana od otpusta	% pacijenata koji su operisani u roku od 48 sati od prijema zbog preloma gornjeg okrajka femura	Prosečna dužina za hospitalizacije laparoskopsku holecistektomiju	Prosečna dužina zbog planirane ugradnje endoproteze kuka	Procenat pacijenata kod kojih je katarakta operisana u okviru jednodnevne hirurgije	Procenat pacijenata kod kojih je ingvinalna hernija operisana u okviru jednodnevne hirurgije
Opšta bolnica Čuprija	1,18	0	10,64	0	100	2	17	0	0
Opšta bolnica Paraćin	0,44	0	15,85	0	0	3,17	0	0	0
Opšta bolnica Jagodina	1,57	0	2,13	0	14,63	2,2	8,85	0	1,69
OKRUG	1,06	0	9,54	0	57,3	2,45	12,9	0	0,56

Na odeljenjima **ginekologije i akušerstva** preko polovina trudnica se porađa carskim rezom u Paraćinu i Čupriji po 62% , za 2% manje nego u prethodnoj godini. Vrednost ovog pokazatelja je na nivou prethodne godine u OB Jagodina koja ima upola manje carskih rezova od bolnica u Paraćinu i Čupriji. Epiduralna anestezija i dalje se primenjuje izuzetno retko u svega 2,6% porođaja.

Tabela br.6 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u ginekologiji

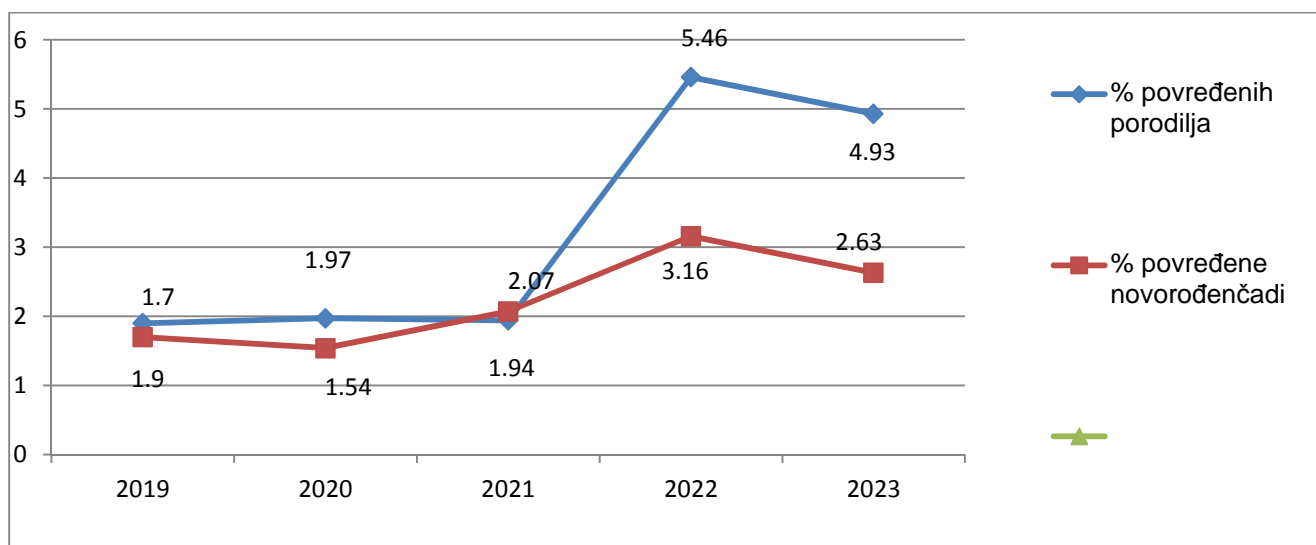
Zdravstvena ustanova	Procenat porodilja koje su imale povredu pri porođaju	Procenat novorođenčadi koja su imala povredu nastalu pri porođaju	Procenat porođaja obavljenih carskim rezom	Prosečna dužina hospitalizacije nakon vaginalnog porođaja	Prosečna dužina hospitalizacije nakon carskog reza	Procenat novorođene dece kojoj je omogućeno prisustvo uz majku 24 sata dnevno	Procenat novorođene dece kojoj je omogućen kontakt „koža na kožu“	Procenat novorođene dece koja su stavljena na dojku u prvom satu života	Procenat isključivo dojene novorođenčadi do 48 sati po rođenju	Procenat porođaja obavljenih u epiduralnoj anesteziji	Procenat novorođenčadi obuhvaćene neonatalnim skriningom sluha
Opšta bolnica Paraćin	7,78	7,89	62,96	4,88	5,91	96,33	74,5	33,94	1,47	0	0
Opšta bolnica Jagodina	7,02	0	32,26	1	4,88	59,89	67,23	49,53	25,24	7,97	100
Opšta bolnica Čuprija	0	0	62,11	4,15	6,68	37,89	37,89	37,89	37,89	0	0
OKRUG	4,93	2,63	52,44	3,34	5,82	64,70	59,87	40,45	21,53	2,66	33,33

Grafikon br. 11 Procenat porođaja carskim rezom

Procenat povreda pri porođaju nešto je manji u ovoj godini u odnosu na prethodnu.

Grafikon br. 12 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi ginekologije i akušerstva

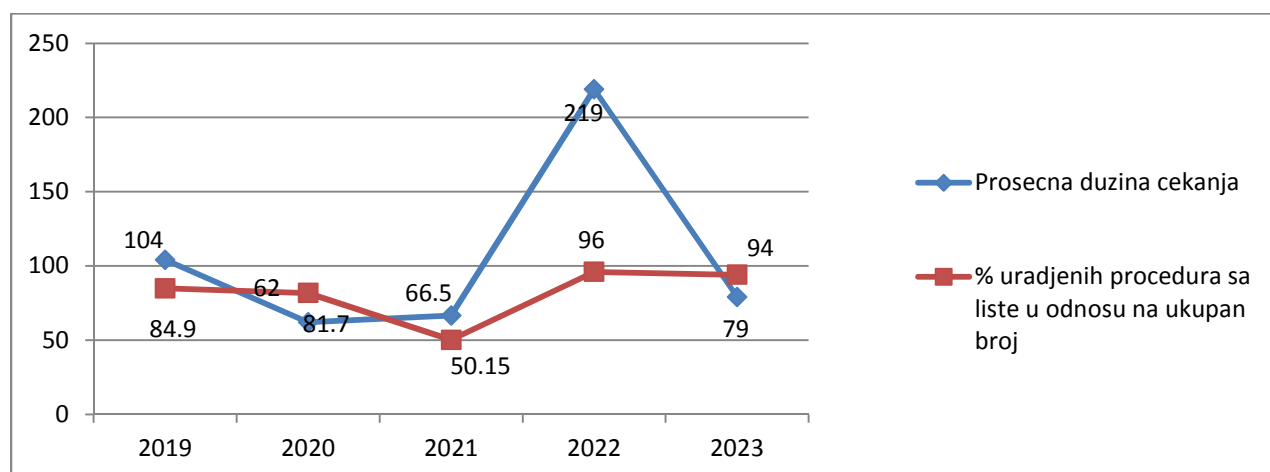

Prosečna dužina ležanja u bolnici kod normalnog porođaja je **3,3 dana** što je na nivou prethodne godine, a kod carskih rezova je 5,8 dana. Kontakt koža na kožu kao i 24 h prisustvo majke omogućeno je kod oko 60% novorođenčadi. U prvom satu života na dojku je stavljeno oko 40% novorođenčadi a isključivo dojenje u prvih 48 h je prisutno kod oko 21% novorođenčadi. Skriningom sluha obuhvaćeno je 33% novorođenčadi na teritoriji okruga odnosno radi se samo u bolnici Jagodina i to kod 100% novorođenčadi. U ostale dve bolnice je pokvaren aparat.

Lista čekanja prikazana je za ugradnja totalne proteze kuka za sve 3 bolnice Pomoravskog okruga. Prosečna dužina čekanja za ugradnju endoproteze kuka je na nivou okruga je 79 dana, a 94 % pacijenata je bilo sa liste čekanja. Za CT dijagnostiku nije bilo liste čekanja.

Ugradnju totalnih proteza kuka rade sve tri bolnice Pomoravskog okruga. Odnosno Bolnica Paraćin u prethodnoj godini nije radila zbog kvara aparata. Prosečna dužina čekanja na proceduru pokazuje trend opadanja zaključno sa 2021. godinom da bi u 2022. godini naglo porasla na 219 dana. Ovo je na račun bolnice u Paraćinu koja nije obavljala ovu proceduru. Procenat urađenih procedura za pacijente sa liste čekanja imala je približno konstantne vrednosti do 2021. godine kada beleži nagli pad usled Kovida 19, da bi u poslednje 2 godine znatno porastao udeo odrađenih pacijenata sa liste čekanja na preko 90%.

Grafikon br. 13 Prosečna dužina čekanja na usluge ugradnje totalne proteze kuka i % urađenih procedura pacijentima sa liste čekanja u odnosu na ukupan broj urađenih u periodu od 2019. godine do 2023. godine

III Bezbednost pacijenata

Bezbednost pacijenta predstavlja identifikaciju, analizu i korekciju rizičnih događaja, sa ciljem da se zdravstvena zaštita učini bezbednijom i da se rizik po pacijenta svede na najmanji mogući nivo.

Pokazatelji kvaliteta koji se prate u bolnicama

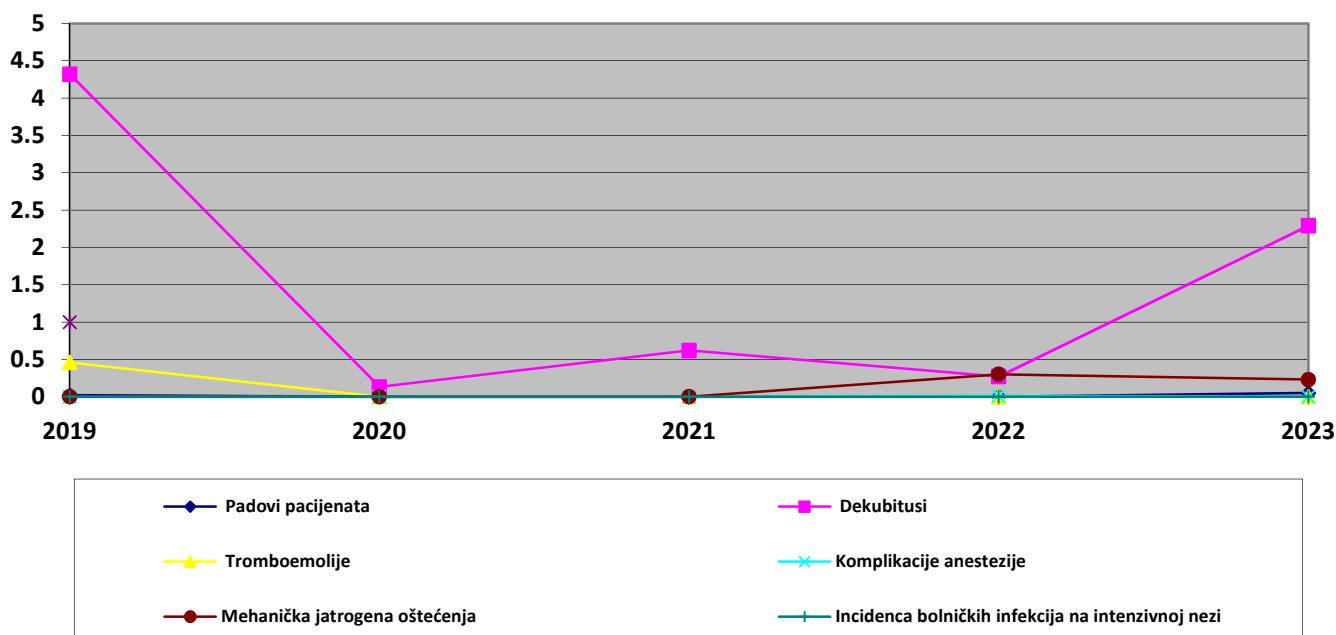
Tabela br. 7 Pokazatelji kvaliteta – bezbednost pacijenata

<i>Pokazatelji bezbednosti pacijenata u bolnicama</i>	<i>Čuprija</i>	<i>Jagodina</i>	<i>Paraćin</i>	<i>Okrug 2023</i>
Stopa padova pacijenata	0,03	0	0,11	0,05
Stopa pacijenata sa dekubitusima	0,56	5,56	0,75	2,29
Stopa komplikacija nastalih usled davanja anestezije u zdravstvenoj ustanovi	0,00	0,00	0,00	0,00
Stopa mehaničkih jatrogenih oštećenja nastalih prilikom hirurške intervencije	0,00	0,00	0,68	0,23
Stopa pacijenata sa perioperativnom plućnom tromboembolijom ili trombozom dubokih vena	0	0	0	0
Broj hirurških intervencija koje su urađene na pogrešnom pacijentu, pogrešnoj strani tela i pogrešnom organu	0	0	0	0
Stopa incidencije bolničkih infekcija u jedinici intenzivne nege zdravstvene ustanove	0	0	0	0
Stopa incidencije infekcija	0	0	0	0

operativnog mesta				
Stopa dehiscencije rane	0,00	0,12	0,22	0,11
Broj transfuzijskih reakcija	0	0	0	0
Stopa infekcija krvi kod kojih je izolovan meticilin-rezistentan Staphylococcus Aureus	0	0	0	0
Stopa intestinalnih infekcija kod kojih je izolovan Clostridium difficile	3,83	6,63	0,91	3,79
Radioterapija pogrešne regije tela	0	0	0	0

Padova pacijenata je bilo 5 na nivou okruga sa stopom 0,05. Stopa pacijenata sa dekubitusima je bilo 2,29 najveća u Jagodini, najmanja u Čupriji. Tromboembolijskih komplikacija kao ni komplikacija od anestezije takođe ni hirurških intervencija na pogrešnoj strani ili pacijentu, bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi kao ni infekcija operativnog mesta i krvi. Stopa mehaničkih jatrogenih oštećenja je 0,23, stopa dehiscencije rane 0,11, a infekcija Clostridijom 3,79.

Grafikon br. 14 Pokazatelji bezbednosti pacijenata u bolnicama izraženi u stopama na 1000 pacijenata, u periodu od 2019. godine do 2023. godine

Posmatrajući petogodišnji period pokazatelji bezbednosti pacijenata imaju uglavnom konstantnu zanemarujuću vrednost ili opadanje vrednosti. U zadnjoj godini imamo blagi porast jedino kod dekubitusa. Na pojedinim odeljenjima je povećan rizik pacijenata od neželjenih događaja zbog težine oboljenja, teških hirurških intervencija, dugotrajne hospitalizacije, gde su i pored izuzetne brige o pacijentu i požrtvovanosti medicinskog osoblja neželjeni događaji neminovni.

ZAKLJUČAK

U 2023. godini pokazatelji kvaliteta su praćeni po novom Pravilniku koji je izašao 2021. godine, po kome su uvedeni neki novi pokazatelji, neki su izbaćeni koji su se pratili ranije a neki su ostali isti. U ovoj analizi prikazani su najznačajniji pokazatelji kvaliteta rada zdravstvenih ustanova na teritoriji Pomoravskog okruga, pojedinačno po zdravstvenim ustanovama i prosek okruga. Vrednost pokazatelja koji su ostali isti kao i ranijih godina poređena je sa vrednošću iz prethodne godine, a za najznačajnije od njih je prikazano kretanje istih za poslednjih pet godina.

Među pokazateljima **primarne zdravstvene zaštite**, odnosno usluge vezane za izabranog lekara zapaža se blagi porast vrednosti pokazatelja vezanih za preventivne usluge u odnosu na prethodnu godinu, kako kod skrininga tako i kod ostalih preventivnih usluga. Pokazatelji u Službi pedijatrije vezani za percentile su diskutabilni jer ustanove nisu vodile adekvatnu evidenciju za izračunavanje istih.

U stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti, primetan je porast vrednosti većine pokazatelja kvaliteta rada.

Kod službe hitne pomoći primetajn je u zadnoj godini porast reakcionog vremena za 2 minuta, dok aktivaciono ima relativno konstantnu vrednost sa naznatnim trendom rasta. S druge strane vreme prehospitane intervencije je smanjeno duplo.

U zdravstvenim ustanovama koje obavljaju **stacionarnu zdravstvenu delatnost** na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite se procenjuje na osnovu pokazatelja kvaliteta po granama medicine (internistička, hirurška i ginekologija sa akušerstvom)..

Za interne grane prate se pokazatelji kvaliteta vezane za lečenje infarkt miokarda i CVI, kao i za terapijske procedure kod onkoloških pacijenata

Prosečna dužina lečenja od infarkta miokarda i CVI je manja nego prethodne godine ali je na nivou proseka poslednjih 5 godina. **Stopa letaliteta od CVI ima konstantni porast** od 2021. godine, a od AIM neku konstantnu vrednost sa neznatnim padom u zadnjoj godini.

Sepsu posle operacije nije dobio ni jedan pacijent a pokazatelji vezani za operativno lečenje preloma kuka i holescistektomiju pokazuju manje vrednosti.

Pokazatelji kvaliteta rada **u ginekologiji** su: carski rezovi, povređivanje porodilja i novorođenčadi pokazuju trend rasta u odnosu na prethodne godine. Epiduralna anestezija primenjivana je samo u 2,6% porođaja. Kontakt koža na kožu kao i 24 h prisustvo majke omogućeno je kod oko 60% novorođenčadi što je za 20% manje nego prethodne godine što je negativni pokazatelj. U prvom satu života na dojku je stavljeno oko 40% novorođenčadi a isključivo dojenje u prvih 48 h je prisutno kod oko polovine od ovih novorođenčadi. Skriningom sluha obuhvaćeno je 33% novorođenčadi na okrugu, odnosno u samo jednom od tri porodilišta. Svi pokazatelji su znatno manji nego prethodne godine osim procenat carskih rezova koji raste svake godine po par procenata.

U poslednjoj godini prosečna dužina čekanja za ugradnju kuka je znatno manja nego prethodne godine a udeo pacijenata sa liste čekanja je na nivou prethodne godine.

Stope pokazatelja **bezbednosti pacijenata** imaju niske vrednosti ili nulu. Posmatrajući petogodišnji period pokazatelji bezbednosti pacijenata imaju uglavnom konstantnu zanemarujuću vrednost ili opadanje vrednosti. U zadnjoj godini imamo porast stope dekubitusa i to na račun bolnice Jagodina

PREDLOG MERA

- U svim ustanovama treba insistirati na tačnoj i potpunoj evidenciji svih parametara neophodnih za praćenje definisanih pokazatelja, kako bi se poboljšao kvalitet podataka.
- Intenzivirati i dalje preventivni rad u ustanovama PZZ i povećati odaziv stanovništva na preventivne preglede
- Povećati % isključivo dojena dece do 3. meseca

- Povećati obuhvat vakcinacijom protiv gripa korisnika starijih od 65 godina.
- U stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti povećati obuhvat dece preventivnim pregledima i uslugama i nastaviti sa kontinuiranim praćenjem oralnog zdravlja ove vulnerabilne kategorije. Takođe, neophodno je nastaviti i intenzivirati zdravstveno vaspitni rad na očuvanju oralnog zdravlja svih kategorija stanovništva.
- U stacionarnim ustanovama treba dalje raditi na skraćanju trajanja lečenja, uz stalno povećanje bezbednosti pacijenata. U ustanovama u kojima se bolnički letalitet povećava uraditi detaljnu analizu mogućih uzroka.
- Na ginekološko-akušerskim odeljenjima raditi na smanjenju broja porođaja carskim rezom i povećanju broja porođaja u epiduralnoj anesteziji.
- Uskladiti kadrovsku obezbeđenost sa stvarnim potrebama kako bi se obezbedio dovoljan broj medicinskih sestara/tehničara po zauzetoj bolničkoj postelji i skratilo vreme čekanja na pregled u specijalističko-konsultativnim službama stacionarnih zdravstvenih ustanova, kao i na procedure sa liste čakanja.

Prim dr Dragana Radovanović